

M A T E R I E E N M A T E R I A L I S M E

Een uitgave van:
"Daad en Gedachte"
Corn. Outshoornstraat 1^I,
Amsterdam - 1016.
Postgiro 307695.

774125

W O O R D V O O R A F

Het onderwerp dat in de volgende bladzijden aan de orde wordt gesteld lijkt op het eerste gezicht alleen maar interessant voor kamergeleerden, die zich met filosofie bezig houden. Lijkt, zeggen wij. De werkelijkheid is anders. Wie de moeite neemt dit geschrift van het begin tot het eind te lezen, zal ongetwijfeld tot een heel andere konklusie komen. Hij zal ontdekken dat hier een probleem wordt aangesneden, dat weliswaar een theoretisch karakter heeft, maar dat tegelijkertijd van grote praktische betekenis is. En als wij zeggen: van praktische betekenis, dan houdt dat in: van betekenis voor ons dagelijks leven en dus ook van betekenis voor de dagelijkse strijd van de arbeidersklasse.

Zó groot is de betekenis van het aangesneden onderwerp, dat er een tijd is geweest, dat er in wat men "de arbeidersbeweging" noemt grote aandacht aan werd besteed. In het begin van de 20ste eeuw werden er over het materialisme héél wat geschriften uitgegeven en in de 19e eeuw die er aan voorafging was het al niet anders. Daarbij deed zich het merkwaardige feit voor, dat de geschriften die in de 20ste eeuw verschenen een totaal ánder karakter droegen dan die uit de eeuw die er aan vooraf was gegaan. Wie die twee soorten geschriften naast elkaar legt komt al heel gauw tot de ontdekking, dat het in de ene soort om een heel ánder materialisme gaat dan in de andere. Op deze plaats willen wij daar niet over uitwijden. Wij volstaan met de vaststelling, dat er in het ene geval sprake was van het materialisme van de arbeidersklasse, in het andere geval van het materialisme van de bourgeoisie dat niettemin door zijn aanhangers ten onrechte voor het materialisme van de arbeidersklasse werd uitgegeven.

In de brochure die de lezer voor zich heeft wordt op dat verschil ingegaan en wel op zulk een glasheldere wijze, dat wij niet schromen te beweren, dat wij het moeilijke vraagstuk zelden op zulk een begrijpelijke wijze hebben zien behandelen. Wie van mening mocht zijn, dat zaken als materie en geest, denken en zijn, de dingen zoals zij in de werkelijkheid bestaan en zoals zij binnen in ons hoofd bestaan, wel héél ver boven zijn pet zullen gaan, zal aan het slot die mening zonder aarzelen herzien. Hij zal tot zijn verrassing bemerken, dat kwesties van deze aard hun ingewikkeldheid verliezen zodra men maar ophoudt er op ingewikkelde manier over te praten.

De lezer zal méér ontdekkingen doen. Na lezing van dit geschrift zal hij niet alleen 't grote verschil tussen het materialisme van de bourgeoisie en dat van de arbeidersklasse duidelijk voor zich zien, het zal hem tevens duidelijk zijn, waarom de Russische bolsjewiki in hún verhandelingen - want zij waren het, die er in onze eeuw aandacht aan besteedden - op het standpunt van het burgerlijke materialisme stonden en steeds weer blijk gaven van het proletarische materialisme zoals dat in de 19e eeuw ontwikkeld werd, geen sikkepit te begrijpen. Maatschappelijke verhoudingen waren het, die dat veroorzaakten.

Zoals gezegd: de vraagstukken die in dit geschrift worden behandeld